

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІННИЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

07 квітня 2016 року

№ 26-рш

Справа № 04-08/52-15

м. Вінниця

Про закриття провадження
у справі

Адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 04-08/52-15 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Турбота» Стрижавської селищної ради (23210, Вінницька область, Вінницький район, смт. Стрижавка, вул. 40-річчя Перемоги, 7. Ідентифікаційний код юридичної особи - 04330007) та подання другого відділу досліджень і розслідувань від 04.04.2016 № 04-110,

ВСТАНОВИЛА:

Територіальним відділенням було надіслано вимоги комунальному підприємству «Турбота» Стрижавської селищної ради (надалі – КП «Турбота», Підприємство) листом від 06.07.2015 року № 04-28/1501 та Стрижавській селищній раді листом від 10.07.2015 року № 04-28/1527.

За інформацією, отриманою територіальним відділенням від Стрижавської селищної ради, встановлено, що виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів у житловому фонді, що є комунальною власністю територіальної громади смт. Стрижавка визначене КП «Турбота».

КП «Турбота» утворене на комунальній власності територіальної громади смт. Стрижавка Вінницького району Вінницької області і діє відповідно до Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України та інших законодавчих актів України.

Засновником Підприємства є Стрижавська селищна рада.

За своїм правовим статусом Підприємство є комунальним, комерційним і здійснює свою діяльність на принципах повного господарського розрахунку, самофінансування, власного комерційного ризику та вільного найму працівників.

Підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом.

У своїй діяльності Підприємство керується чинним законодавством України, рішеннями Стрижавської селищної ради, її виконавчого комітету, розпорядженнями селищного голови та Статутом КП «Турбота».

Місцезнаходження Підприємства: 23210, Вінницька область, Вінницький район, смт. Стрижавка, вул. 40-річчя Перемоги, буд.7.

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ - 38309361.

Відповідно до Статуту основними напрямками діяльності Підприємства є, зокрема:

- поводження з відходами;
- збирання та знищення інших відходів;
- прибирання сміття, боротьба із забрудненням та подібні види діяльності.

Підприємство є суб'єктом господарювання у розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (надалі – Методика), проведено дослідження становища КП «Турбота» на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в смт. Стрижавка протягом квітня 2013-липня 2015 років.

Товарні межі ринку – послуги з вивезення твердих побутових відходів.

Територіальні межі ринку.

Підприємство утримує та обслуговує житлові будинки, в межах переданого йому на утримання житлового фонду, що є комунальною власністю територіальної громади смт. Стрижавка .

Тому, територіальними (географічними) межами ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів для Підприємства є територія смт. Стрижавка, в межах розташування переданого Підприємству на утримання житлового фонду.

Споживачами послуг Підприємства є фізичні та юридичні особи.

Часові межі ринку – квітень 2013 року - липень 2015 року.

Відповідно до рішення виконавчого комітету Стрижавської селищної ради від 29.03.2013 року № 36 КП «Турбота» визначено одним із виконавців надання послуг з вивезення побутових відходів в смт. Стрижавка (КП «Турбота» визначено виконавцем у житловому фонді, а КП «Саланг» у приватному секторі смт. Стрижавка та с. Славне).

Відповідно до частини третьої статті 35-1 Закону України «Про відходи» збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюється юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Таким чином, послуги з вивезення твердих побутових відходів протягом квітня 2013 року – липня 2015 року в територіальних межах смт. Стрижавка, в межах переданого Підприємству на утримання житлового фонду, надавало лише КП «Турбота».

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Виходячи з викладеного вище, Підприємство протягом квітня 2013 року – липня 2015 року займало монопольне (домінуюче) становище з часткою 100 відсотків на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів для споживачів в територіальних межах смт. Стрижавка, в межах розташування переданого Підприємству на утримання житлового фонду.

Порядок надання послуг регулюється Правилами надання послуг з вивезення побутових відходів, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року № 1070 (надалі - Правила).

Правила регулюють відносини між споживачами і виконавцями послуг із збирання та вивезення твердих і рідких побутових відходів.

Правила обов'язкові для виконання всіма споживачами і виконавцями, незалежно від форм власності і підпорядкованості.

Правилами встановлено форму та зміст Типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про житлово – комунальні послуги», вивезення твердих побутових відходів віднесено до житлово-комунальних послуг.

Статтею 21 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» передбачено, що виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотриманням умов його виконання згідно з типовим договором.

Відповідно до абзацу 4 пункту 4 статті 179 Господарського кодексу України, при укладанні господарського договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.

Згідно з статтею 638 Цивільного кодексу України істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.

Відповідно до статті 26 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”, істотними умовами договору на надання житлово-комунальних послуг є:

- 1) найменування сторін;
- 2) предмет договору;
- 3) вичерпний перелік житлово-комунальних послуг, тарифи та їх складові на кожному з цих послуг, загальна вартість послуг;
- 4) порядок оплати за спожиті житлово-комунальні послуги;
- 5) порядок перерахунків розміру плати за житлово-комунальні послуги в разі їх ненадання або надання не в повному обсязі, зниження їх якості;
- 6) права та обов'язки сторін;
- 7) порядок контролю та звіту сторін;
- 8) порядок вимірювання обсягів та визначення якості наданих послуг;
- 9) визначення точок розподілу, в яких відбувається передача послуг від виконавця/виробника споживачу;
- 10) порядок обслуговування мереж та розподіл повноважень щодо їх експлуатації та відновлення (ремонту);
- 11) умови доступу в квартиру, будинок, приміщення, на земельну ділянку для усунення аварій, неполадок, огляду мереж, зняття контрольних показників засобів обліку;
- 12) порядок здійснення ремонту;
- 13) відповідальність сторін та штрафні санкції за невиконання умов договору;
- 14) порядок вирішення спорів;
- 15) перелік форс-мажорних обставин;
- 16) строк дії договору;
- 17) умови зміни, пролонгації, припинення дії договору;
- 18) дата і місце укладення договору.

Крім істотних умов договір може містити інші умови за згодою сторін.

КП "Турбота" надало відділенню копії трьох договорів на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах смт. Стрижавка (далі – Договір), які укладені із населенням та юридичними особами, зміст яких є однаковим.

Аналіз умов Договорів від 01.03.2013 року, 01.03.2015 року та від 11.03.2015 б/н, показав, що дані договори не відповідають вимогам Типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів.

Так, наприклад відсутні окремі із умов Договорів, встановлених Типовим договором про надання послуг з вивезення побутових відходів, а саме:

1. *Предмет договору.* Відсутня інформація про рішення органу місцевого самоврядування, яким КП «Турбота» визначено виконавцем послуг з вивезення побутових відходів та схема санітарного очищення населеного пункту

2. *Обсяги та вартість надання послуг.* Не зазначено, що у разі зміни вартості послуги її виконавець повідомляє не пізніше ніж за 30 днів про це споживачеві із зазначенням причин і відповідних обґрунтувань.

3. *Оплата наданих послуг.* У договорах Підприємства вказано, що оплата послуг здійснюється споживачем не пізніше ніж за 5 днів перед поточним розрахунковим місяцем. А у Типовому договорі зазначено, що у разі застосування щомісячної системи оплати послуг платежі вносяться не пізніше ніж до ___ числа періоду, що настав за розрахунковим, а у разі застосування попередньої оплати послуг платежі вносяться за ___ місяців у розмірі ___ грн.

4. *Права та обов'язки споживача.* Відсутнє право споживача на відшкодування у повному обсязі збитків, заподіяних виконавцем унаслідок ненадання або надання послуг не в повному обсязі.

Також у договорах Підприємства подовжено строк усунення недоліків у наданні послуг.

Так, у договорах КП «Турбота» зазначено, що усунення виконавцем недоліків у наданні послуг здійснюється у десятиденний строк з моменту звернення споживача. А згідно з Типовим договором цей строк становить 5 днів.

5. *Права та обов'язки виконавця.* У договорах відсутній обов'язок виконавця (КП «Турбота») погодити із споживачем місця розташування контейнерних майданчиків та обладнати контейнерні майданчики і забезпечувати утримання у належному санітарно-технічному стані контейнерів та контейнерних майданчиків у разі перебування їх у власності виконавця.

Відсутні також зобов'язання виконавця (КП «Турбота»):

- прибувати протягом 3-ох годин на виклик споживача і усувати протягом 24 годин недоліки. У разі коли недоліки не усунено протягом трьох робочих днів, проводити відповідний перерахунок розміру плати;

- відшкодувати відповідно до закону та умов цього договору збитки, завдані споживачеві внаслідок ненадання або надання послуг не в повному обсязі.

6. *Відповідальність сторін.* У договорах КП «Турбота» не зазначено про відповідальність виконавця за ненадання або надання не в повному обсязі послуг, що призвело до заподіяння збитків майну споживача, шкоди його життю чи здоров'ю.

7. *Розв'язання спорів.*

Акт-претензія складається споживачем та представником виконавця і скріплюється їх підписами. Згідно договорів КП «Турбота» у разі неприбуття представника виконавця у триденний робочий термін або його відмови від підпису акт вважається дійсним, якщо його підписали не менш як два споживачі та депутат сільської ради. А в Типовому договорі чітко зазначено, що акт вважається дійсним, якщо його підписали не менш як два споживачі або виборна особа будинкового, вуличного, квартального чи іншого органу самоорганізації населення.

Укладаючи Договори у такій редакції Підприємство має змогу уникнути від зобов'язань по здійсненню перерахунків при наданні послуг в неповному обсязі, наданню їх вчасно та якісно, що обмежує права споживача та суттєво звужує обов'язки Підприємства.

Оскільки відповідно до частини 2 статті 35-1 Закону України «Про відходи» власники або наймачі, користувачі, у тому числі орендарі, джерел утворення побутових відходів, земельних ділянок укладають договори з юридичною особою, яка визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів, Підприємство користуючись монопольним (домінуючим) становищем має змогу встановлювати власні умови надання послуг, які суперечать умовам Типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів та можуть ущемляти права споживачів.

Якщо припустити наявність конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в територіальних межах смт. Стрижавка, дії КП "Турбота", направлені на ущемлення інтересів споживачів були б неможливими, оскільки, маючи альтернативу у виборі виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів, потенційний споживач не

набував би статусу Споживача КП "Турбота", якщо такий статус міг би призвести до ущемлення його інтересів, а набував би статусу Споживача іншого виконавця зазначених послуг, який би забезпечив дотримання законних прав та інтересів своїх споживачів.

Вищезазначені дії Підприємства, які полягають в укладанні договорів, предметом яких є вивезення твердих побутових відходів, що не відповідають вимогам Правил та Типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На розпорядження про початок розгляду справи, надіслане територіальним відділенням із супровідним листом від 18.08.2015 № 04-08/1770, КП «Турбота» листом від 15.09.2015 № 192 надало свої зауваження та заперечення по суті вказаної справи, які полягають у наступному.

Рішенням сесії Стрижавської селищної ради було затверджено форму договору на надання житлово-комунальних послуг. Зважаючи на те, що виконання рішення селищної ради є обов'язковим на відповідній території КП "Турбота" заключало дані договори з мешканцями.

Враховуючи вищевикладене, Підприємство порушення законодавства про захист економічної конкуренції визнає частково.

Листом від 09.10.2015 року № 1308 на вимогу територіального відділення Стрижавська селищна рада надала пояснення, про те, що 25.03.2013 року постійна комісія з питань соціально-економічного розвитку, фінансів та бюджету розглянула без заперечень питання про затвердження форми договорів, 26.03.2013 року вищезазначене питання було винесено на чергову сесію селищної ради, де за результатами голосування було прийняте рішення 33 сесії 6 скликання Стрижавської селищної ради № 43 від 26.03.2013 року, яким було затверджено договір на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.

Зі споживачами КП «Турбота» уклало договори на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів відповідно до затвердженої рішенням сесії форми.

Відповідно до ст. 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Вищенаведене свідчить, що затверджена рішенням 33 сесії 6 скликання від 26.03.2013 № 43 Стрижавської селищної ради форма договорів на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів не відповідає вимогам Правил та Типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів, що в свою чергу створило умови для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Турбота», яке надає зазначені послуги у смт. Стрижавка.

Враховуючи, що зазначене порушення КП "Турбота" не завдало окремим особам чи суспільству значних збитків, на підставі статей 7, 12, 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України" (зі змінами і доповненнями), статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням

Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення надала рекомендації від 09.11.2015 № 113-рек КП «Турбота» Стрижавської селищної ради щодо припинення дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" шляхом приведення договорів зі споживачами стосовно надання послуг з вивезення (перевезення) твердих побутових відходів у відповідність до вимог Закону України "Про житлово-комунальні послуги", Закону України "Про відходи", Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року № 1070 (зі змінами), та інших чинних нормативних документів у сфері поводження з твердими побутовими відходами.

Листами від 13.01.2016 № 65 та від 30.03.2016 (вх. від 30.03.2016 № 497) КП «Турбота» повідомило наступне.

КП «Турбота» було розглянуто рекомендації територіального відділення, за результатами їх розгляду договори КП «Турбота» на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів (надалі – ТПВ) із споживачами приведено у відповідність до чинного законодавства, а саме у відповідність до Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1007.

Також Підприємством розроблено новий договір на надання житлово-комунальних послуг у зв'язку з доцільністю використання єдиного договору на послуги КП «Турбота» з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, водопостачання та водовідведення та вивезення ТПВ та з метою економії матеріальних ресурсів.

Працівниками КП «Турбота» починаючи з грудня 2015 року була проведена роз'яснювальна робота зі споживачами у зоні обслуговування підприємства стосовно переукладання договорів на надання послуг у новій редакції. Також на інформаційних стендах підприємства, будинків споживачів були розміщені об'яви.

У разі звернення споживачів до підприємства стосовно переукладання договорів у новій редакції, або укладання договорів з новими споживачами, КП «Турбота» буде використовувати договори, які відповідають чинним нормативним документам.

Варто зазначити, що КП «Турбота», укладаючи договори у попередній редакції, не мала наміру ущемлювати права споживачів та уникати від зобов'язань по здійсненню перерахунків при наданні послуг в неповному обсязі, наданню їх вчасно та якісно. Звернень та скарг стосовно змісту договору, а саме прав та обов'язків, відповідальності сторін та порядку розв'язання спорів до підприємства не надходило.

Таким чином, рекомендації адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.11.2015 № 113-рек виконано.

Виходячи з вищевикладеного, враховуючи те, що порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито заходи для усунення наслідків порушення, керуючись частиною 3 статті 46, статтею 49 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.01 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.01 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.94 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.94 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.98 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ВИРІШИЛА:

Закрити розгляд справи № 04-08/52-15 у зв'язку з виконанням КП «Турбота» Стрижавської селищної ради рекомендацій адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 09.11.2015 № 113-рек.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

М.В. Слободянюк

Члени колегії

О.В. Вихованець

В.В. Одобецька

В.А. Слатвінський

С.В. Сельська

Секретар

О.М. Ткачук

ПІДГОТУВАЛА:

Головний експерт 2 ВДР

_____ В.Є. Петрук

“07” квітня 2016 р.

ПОГОДЖЕНО:

Головний експерт-юрисконсульт 1 ВДР

_____ Ю.П. Драпак

“07” квітня 2016 р.